

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík 15. febrúar 2019
UST201901-418/A.B.
10.05.08

Efni: Mat á umhverfisáhrifum – Matskyldufyrirspurn vegna aflaukningar Sultartangastöðvar

Vísað er til bréfs Skipulagsstofnunar, dags. 31. janúar sl., þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um hvort og á hvaða forsendum ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Framkvæmdin

Í greinargerð kemur fram að Landsvirkjun (hér eftir framkvæmdaaðli) hefur hug á að auka afl Sultartangastöðvar um allt að 8MV sem felur í sér aukningu á rennsli um Sultartangastöðina úr 322 m³ / s í allt að 380 m³ /s. Auk þess kemur fram að gera þarf breytingar á vélbúnaði stöðvarinnar, en engar breytingar eða viðbætur eru gerðar á mannvirkjum. Áætluð aukning á orkuframleiðslu er um 17 GWh/ ári.

Umhverfi og jarðrask

Í greinargerð kemur fram helstu framkvæmdir eru innandyra í stöðvarhúsinu þar sem gera þarf breytingar á vélbúnaði stöðvarinnar, en engar breytingar eða viðbætur eru gerðar á mannvirkjum og framkvæmdin felur ekki í sér jarðrask utandyra. Í greinargerð kemur fram að engin sýnileg breyting á vatnshraða í frárennisskurðum, en líklega þurfi að fara í styrkingu á frárennisskurði með auknu rennsli vatns sem fer um stöðina.

Þar sem að aukið rennsli vatns fer um stöðina mun vatnsrennsli aukast um frárennisskurð sem getur leitt til aukins rofs á bökkum skurðarins. Í greinargerð kemur fram að þegar hefur átt sér stað rof á bökkum skurðarins og var strax brugðist við með viðeigandi aðgerðum. Umhverfisstofnun tekur undir mikilvægi þess að nýjar styrkingar verði gerðar til að koma með fyrirbyggjandi rof á bökkum skurðarins og mikilvægt sé að frágangur við framkvæmdina sé til fyrirmyndar.

Lífríki, mótvægisaðgerðir og vöktun

Í greinargerð kemur fram að upplýsingar um náttúru svæðisins voru fengnar úr fyrirbyggjandi skýrslum Hafrannsóknastofnunar og Náttúrufræðistofnunar. Umhverfisstofnun bendir á að ekki komi fram hvaða fyrirbyggjandi skýrslur var notast við til að fá upplýsingar um svæðið og stofnunin telur mikilvægt að það komi fram hvaða skýrslur var unnið eftir.

Í greinargerð kemur fram að framhjárennsli í Þjórsá verður minna en nú er sem nemur að meðaltali um 10-20 m³ / s stuttum kafla milli Sultartangalóns og Bjarnarlóns. Auk þess kemur fram að ekki er gerð ráð fyrir neinum áhrifum á lífríki vegna breytinga á Sultartangastöð. Tími frárennslis í gamla farvegi Þjórsár mun styttest og vatn fer þar um færri daga ársins en áður. Þar eru í dag hins vegar margir dagar á ári án rennslis og því ekki um eiginlegt vatnalíf að ræða.

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að það komi fram hver áhrif vegna minnkandi rennslis á um 11 km kafla milli Sultartangalóns og Bjarnarlóns vegna Sultartangastöðvar hefur haft á vistkerfið á svæðinu.

Auk þess óskar Umhverfisstofnun eftir upplýsingum til hvaða aðgerða framkvæmdaaðlinn mun grípa til vaktana á lífríki í vatnshlotinu til hvaða mótvægisaðgerða verður farið í til að viðhalda rennsli í Þjórsá og til að viðhalda vatnalífi.

Umhverfisstofnun vill benda á skýrslu Hafrannsóknarstofnunar, Haf – og Vatnarannsóknir – Áhrif virkjana á rennsli og vatnasviði Þjórsár og Tungnaár frá nóvember 2017 en þar segir m.a.:

„Útfall Sultartangavirkjunar er leitt í skurði að Bjarnalóni samsíða farvegi Þjórsár en til að ná sem mestu út úr virkjuninni er botn skurðarins mun lægri en farvegurinn. Farvegur Þjórsár neðan Sultartanga (vatnshlot 103-777-R) er fyrir vikið nánast þurr stóran hluta ársins (Mynd 18 og Mynd 20). Rennsli fer úr því að vera minna en 1 m³/s í 500 m³/s og eru rennslistopparnir mjög óreglulegir (Mynd 18). Þarna á milli Sultartangavirkjunar og Bjarnarlóns er farvegur Þjórsár um 200 m breiður og flatbotna, sem þýðir að einungis þarf lítið rennsli vatns um farveginn til að auka mikið möguleika á lífrænni framleiðni á þessum kafla árinna.“

Niðurstaða

Umhverfisstofnun telur áhrif framkvæmdanna á stöðvarhúsið vera óverulega þar sem einungis er verið að gera breytingar á vélbúnaði innandyra.

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að það komi fram hver áhrif vegna minnkandi rennslis á um 11 km kafla milli Sultartangalóns og Bjarnarlóns vegna Sultartangastöðvar hefur haft á vistkerfið á svæðinu.

Auk þess óskar Umhverfisstofnun eftir upplýsingum til hvaða aðgerða framkvæmdaaðlinn mun grípa til vaktana á lífríki í vatnshlotinu til hvaða mótvægisaðgerða verður farið í til að viðhalda rennsli í Þjórsá og til að viðhalda vatnalífi.

Stofnunin telur ekki nægar upplýsingar liggja fyrir hver áhrif minnkandi rennsli hefur á vistkerfi Þjórsár, til hvaða mótvægisaðgerða verður gripið til að viðhalda rennsli í ánni og til hvaða vaktana verður gripið varðandi lífríkið og kallar því eftir frekari upplýsingum um þau atriði áður en stofnunin tekur afstöðu um hvort fyrirhuguð framkvæmd sé háð mati á umhverfisáhrifum.

Axel Benediktsson
Sérfræðingur

Virðingarfyllst

Agnar Bragi Bragason
Teymisstjóri